

משרד האוצר
Ministry of Finance

**אגף
הכלכלן הראשי**

מי יצא למילואים?

**מאפייני הנעדרים מעבודתם
בשל מילואים במלחמת חרבות
ברזל, והעלות הכלכלית למשק**

אוגוסט 2026

אגף הכלכלן הראשי

משרד האוצר

צוות מחקר – שוק העבודה

מחברים: נג'יב עמרייה ואסף גבע.

תודה לד"ר שמואל אברמזון, משה לאו וגלעד ברנד על ההערות והדגשים.

עיקרים

- מספר המועסקים שנעדרו בשל שירות מילואים מושפע באופן ישיר מההתפתחויות הביטחוניות. עם התרחבות הלחימה והגדלת היקף גיוסי המילואים נרשמה עלייה במספר הנעדרים, ועם סיומה של כל מערכה חלה ירידה מהירה יחסית במספר הנעדרים בשל שירות מילואים.
- נטל המילואים מתרכז בקרב גברים יהודים לא חרדים וצעירים בני 25-44, הרבה מעבר לחלקם באוכלוסייה.
- עם זאת מהבדיקה עולה כי בתוך אוכלוסיית הגברים היהודים הלא חרדים בגילאים 25-44 קיימים מספר הבדלים משמעותיים בין הנעדרים בשל שירות מילואים לשאר הקבוצה:
 - שיעור הסטודנטים בקרב הנעדרים בשל שירות מילואים גבוה יחסית ועומד על 13% בהשוואה ל-7% בלבד בשאר הקבוצה.
 - שיעור העצמאים נמוך יחסית בקרב הנעדרים בשל שירות מילואים, כ-8% בהשוואה ל-14% בקרב שאר הקבוצה.
 - שיעור הנעדרים בשל שירות מילואים אשר הם הורים לילדים קטנים (עד גיל 9) גבוה יחסית – 63% בהשוואה ל-51% בשאר הקבוצה.
 - נעדרי המילואים מתאפיינים בהכנסה מעבודה גבוהה יותר באופן משמעותי – כ-19 אלף ₪ לחודש בהשוואה לכ-13 אלף ₪ בחודש לשאר הקבוצה, פער של 42%.
- בהינתן הפערים המשמעותיים בין הקבוצות חישבנו מחדש את האומדן לעלות הכלכלית המשקית של חודש מילואים, כאשר אומדן קודם הניח הומוגניות בקרב הקבוצות. האומדן המעודכן גבוה יותר ועומד על כ-39 אלף ₪ למשורתיים בגילאי 22-30 ו-68 אלף ₪ למשורתיים בגילאי 31-39.

הקדמה

מאז פרוץ מלחמת חרבות ברזל באוקטובר 2023 התמודד המשק הישראלי עם תקופות ממושכות של גיוס מילואים רחב היקף, אשר לוו בגלי הסלמה ביטחוניים נוספים, ובהם המערכה בצפון בספטמבר 2024, מלחמת "עם כלביא" ביוני 2025 ומלחמת "שאגת הארי" במרץ-אפריל 2026. אירועים אלה הובילו לעליות חדות במספר המועסקים שנעדרו ממקום עבודתם בשל שירות מילואים. מרבית הנעדרים (כ-87%) הם גברים, וגילם הממוצע כ-34.

על פי אומדני סקר כוח אדם של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, בחודשי השיא של המלחמה נעדרו ממקום עבודתם מאות אלפי מועסקים בשל גיוס לשירות מילואים. להיעדרויות אלה השלכות משמעותיות על שוק העבודה, על פעילות המעסיקים ועל הפעילות הכלכלית במשק כולו¹, בין היתר בשל צמצום היצע העבודה ופגיעה ברציפות הפעילות הכלכלית של עסקים וארגונים. כך, לגיוס למילואים עלות כלכלית משמעותית למשק, הנאמדת בעשרות אלפי שקלים בחודש עבור כל מגויס, כפי שיוצג בהמשך מסמך זה.

בעבודה זו נציג את המגמות במספר המועסקים שנעדרו מעבודתם בשל שירות מילואים לאורך תקופת המלחמה ונתאר את המאפיינים המרכזיים שלהם. בנוסף, נציג פילוחים לפי חתכים מרכזיים בשוק העבודה, ובהם גיל, מין, רמת השכלה, הכנסה ומאפייני משק הבית ממנו מגיעים במטרה לספק תמונה מקיפה של השפעת גיוס המילואים על שוק העבודה בישראל. כמו כן, נציג את העלות הכלכלית של הגיוס לשירות מילואים לפי חתכים שונים כפי שהוזכר לעיל. נדגיש כי הנתונים שבידינו אינם מאפשרים זיהוי של משרתי מילואים שאינם מועסקים ועל כן הנתונים בסקירה מתייחסים למשרתי מילואים מועסקים בלבד².

• מספר המועסקים שנעדרו ממקום עבודתם בשל גיוס

לשירות מילואים מושפע מההתפתחויות הביטחוניות

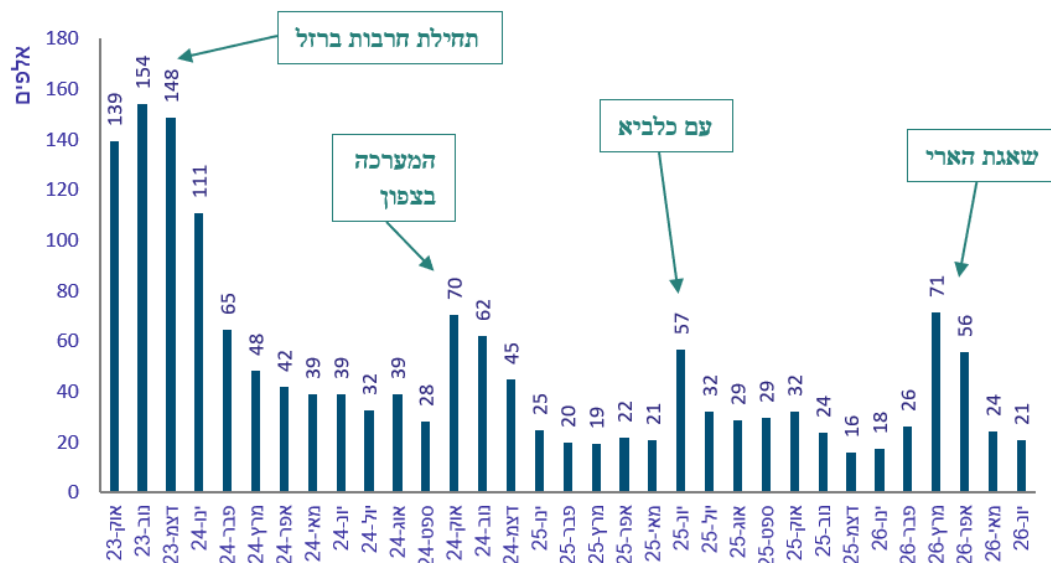
תרשים 1 מציג את מספר המועסקים שנעדרו ממקום עבודתם בשל גיוס לשירות מילואים לאורך תקופת מלחמת חרבות ברזל. מהתרשים עולה כי מספר הנעדרים הגיב במהירות להתפתחויות הביטחוניות

¹ להרחבה ראו מיקוד (2024) "תמחור האלטרנטיבות להגדלת כוח האדם בצה"ל", אגף הכלכלן הראשי, משרד האוצר.
² המחקר נערך בסביבת המחקר של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה בהתבסס על קובצי סקר כוח אדם חודשיים שהוכנו על ידי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה והונגשו לנו בחדר המחקר. בהזדמנות זאת אנו רוצים להודות לעמיתינו בלמ"ס על הנגשת הנתונים.

ולשינויים בהיקף הגיוס כך שמספר הנעדרים מעבודתם בשל המילואים ירד במהירות יחסית לאחר סיום כל מערכה.

לפי אמדני סקר כוח אדם של הלמ"ס, עם פרוץ מלחמת חרבות ברזל הגיע מספר המועסקים שנעדרו ממקום עבודתם בשל גיוס לשירות מילואים לשיא של כ-154 אלף מועסקים בנובמבר 2023. בהמשך, עם צמצום היקף הגיוס, ירד מספרם במהירות לכ-65 אלף בפברואר 2024 ולכ-28 אלף באוגוסט 2024. עם זאת, בעקבות ההסלמה בצפון בספטמבר 2024 עלה מספר הנעדרים מחדש לכ-70 אלף מועסקים, אך עם דעיכת הלחימה שב מספרם לרדת לכ-21 אלף ערב פרוץ מלחמת "עם כלביא" ביוני 2025. לאחר סיום המערכה המשיך מספר הנעדרים לרדת ובסוף שנת 2025 הגיע לשפל של כ-16 אלף מועסקים. ובמרץ 2026 עם פרוץ מלחמת "שאגת הארי" נרשמה עלייה חדה נוספת, ומספר המועסקים שנעדרו מעבודתם בשל גיוס לשירות מילואים הגיע לכ-71 אלף מועסקים. תקופה זו התאפיינה גם בפגיעה בפעילות המשק, שכללה סגירה זמנית של מקומות עבודה, צמצום הפעילות הכלכלית ומעבר ללמידה מרחוק במערכת החינוך, דבר שהגביל את יציאתם של הורים לעבודה.

תרשים 1: מספר המועסקים שנעדרו מעבודתם בשל גיוס לשירות מילואים

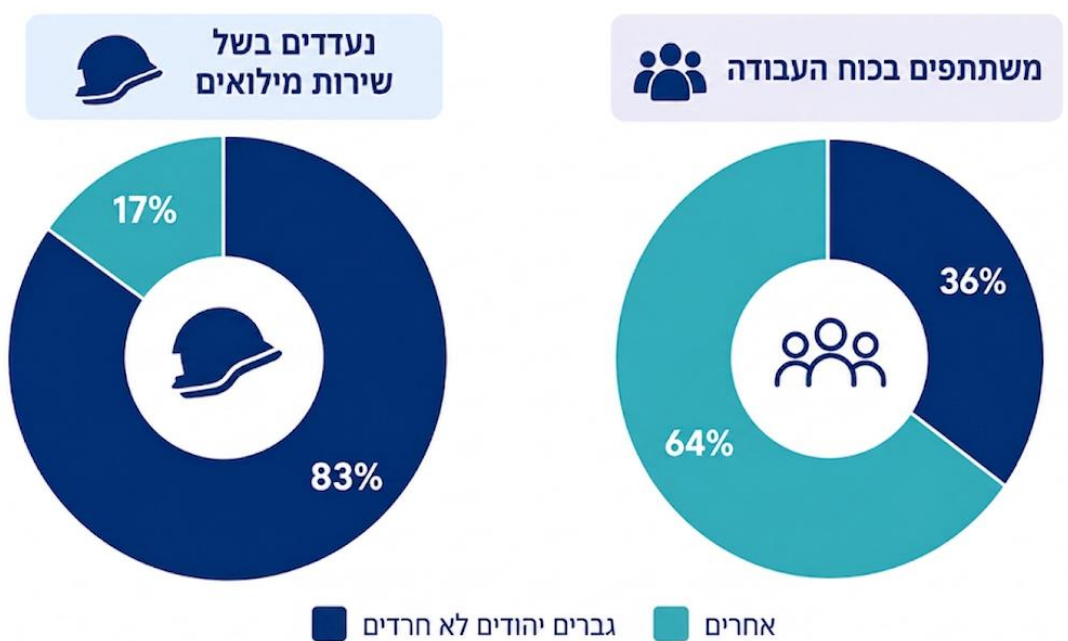
מקור: עיבודי אגף הכלכלן הראשי לנתוני סקר כוח אדם של הלמ"ס.

• נטל המילואים מתרכז בקרב גברים יהודים לא חרדים

וצעירים בני 25-44, הרבה מעבר לחלקם באוכלוסייה

בחינת מאפייני המועסקים שנעדרו ממקום עבודתם בשל שירות מילואים מצביעה על ריכוז משמעותי של הנטל בקרב גברים יהודים לא חרדים. בעוד שקבוצה זו מהווה כ-36% מכלל המשתתפים בכוח העבודה, חלקה בקרב המועסקים שנעדרו ממקום עבודתם בשל שירות מילואים גבוה משמעותית ועומד על כ-83%³. ממצא זה מלמד כי היקף ההיעדרות בשל שירות מילואים אינו משקף את התפלגות האוכלוסייה או את הרכבה של אוכלוסיית המשתתפים בכוח העבודה, אלא מתרכז במידה רבה בקרב קבוצה זו. (תרשים 2).

תרשים 2: חלקם של הגברים היהודים לא חרדים בקרב הנעדרים בשל שירות מילואים בהשוואה לשאר המשתתפים בשוק העבודה, רבעון שני 2026

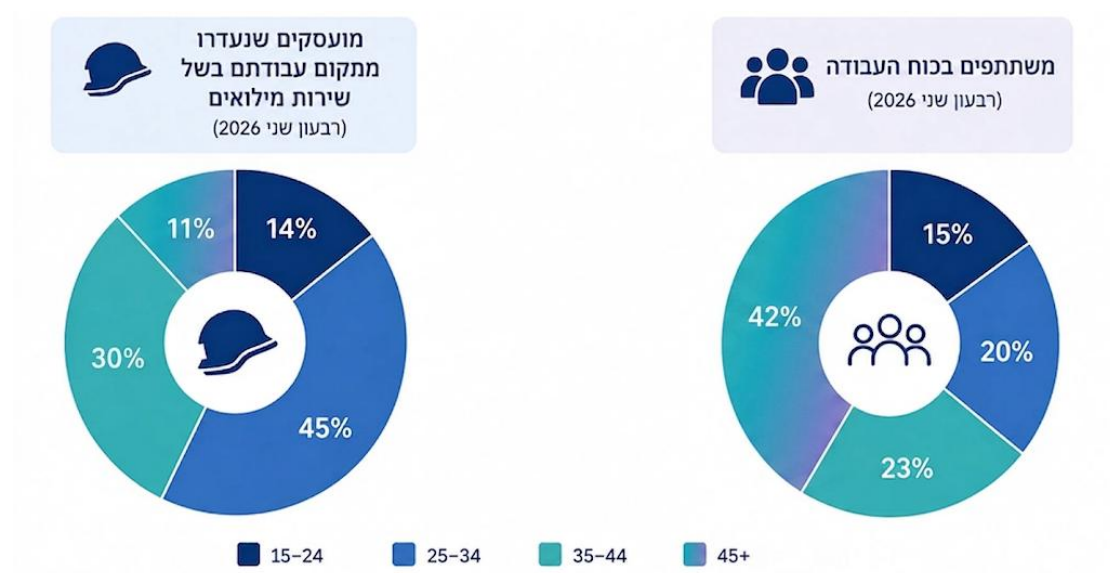
מקור: עיבודי אגף הכלכלן הראשי לנתוני סקר כוח אדם של הלמ"ס.

בפילוח לפי קבוצות גיל עולה כי מרבית המועסקים שנעדרו ממקום עבודתם בשל שירות מילואים הם בקבוצת הגיל 44-25. נכון לרבעון השני של 2026, עולה כי חלקם של בני 44-25 מסך המועסקים

³ בתקופה זו, חלקם של כלל הגברים מסך הנעדרים בעקבות שירות מילואים עמד על כ-87%. נתון זה נכון לגבי כלל המערכות שהיו, "תחילת מלחמת חרבות ברזל – אוק-דצמ 23" – 82%, "המערכה בצפון אוק-נוב 24" – 83%, "עם כלביא" – 81%, "שאגת הארי" – 80%.

שנעדרו ממקום עבודתם בשל שירות מילואים עמד על כ-75%, יותר מפי 1.5 מחלקם במשתתפים בכוח העבודה (כ-43%)⁴. (תרשים 3)

תרשים 3: התפלגות גילאי הנעדרים בשל שירות מילואים בהשוואה לשאר המשתתפים בשוק העבודה, רבעון שני 2026

מקור: עיבודי אגף הכלכלן הראשי לנתוני סקר כוח אדם של הלמ"ס.
מכיוון שמרבית המועסקים שנעדרו ממקום עבודתם בשל שירות מילואים הם גברים יהודים לא חרדים, ובפרט מרוכזים בגילי העבודה 25-44, החל משלב זה ההשוואה במסמך בין המועסקים שנעדרו בשל שירות מילואים לבין המועסקים שלא נעדרו תתמקד באוכלוסייה זו⁵; אוכלוסייה זו מהווה כ-63% מכלל הנעדרים עקב שירות מילואים.

• שיעור סטודנטים גבוה יותר בקרב המועסקים שנעדרו

ממקום עבודתם בשל שירות מילואים

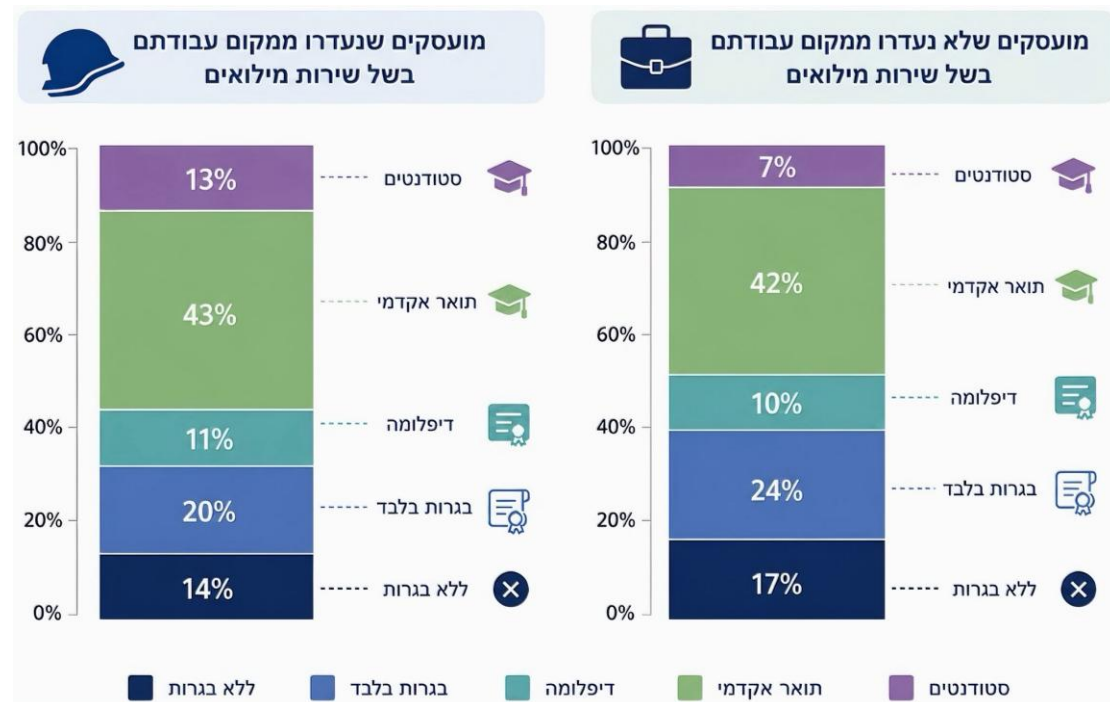
תרשים 4 מציג את התפלגות המועסקים שנעדרו מעבודתם בשל שירות מילואים לפי רמת השכלה. מהתרשים עולה כי שיעור הסטודנטים בקרב הנעדרים בשל שירות מילואים גבוה יחסית ועומד על כ-13% בהשוואה ל-7% בלבד בקרב שאר המועסקים. כמו כן, לא נמצאו פערים משמעותיים בקרב בעלי השכלה אקדמית (43% ו-42% בהתאמה) או עבור חסרי זכאות לבגרות (כ-14% ו-17% בהתאמה).

⁴ לאורך כל התקופה שמתחילת המלחמה ועד הרבעון הראשון של 2026, לרבות במהלך מלחמת "שאגת הארי", עמד חלקם של צעירים אלה על כ-70% מכלל המועסקים שנעדרו עקב שירות מילואים, בשיעור יחסית יציב ועקבי.

⁵ נציין שבמהלך המלחמה, מאפייני הנעדרים ממקום עבודתם בשל שירות מילואים היו דומים יחסית לאורך כל התקופה, להרחבה ראו נספחים 1, 2 ו-3.

בהתאמה). פערים אלה עשויים להיות משמעותיים במיוחד נוכח העובדה ששירות מילואים ממושך עלול לפגוע במהלך הלימודים, ובכך להגדיל את העלות האישית והכלכלית של השירות מעבר לתקופת היעדרות עצמה. מנגד, יתכן כי פער זה בשיעור הסטודנטים מבטא זמינות מוגברת של סטודנטים לשירות מילואים בהשוואה לשאר המועסקים.

תרשים 4: התפלגות המועסקים לפי רמת השכלה, גברים יהודים לא חרדים, גילאי 25-44, רבעון שני 2026

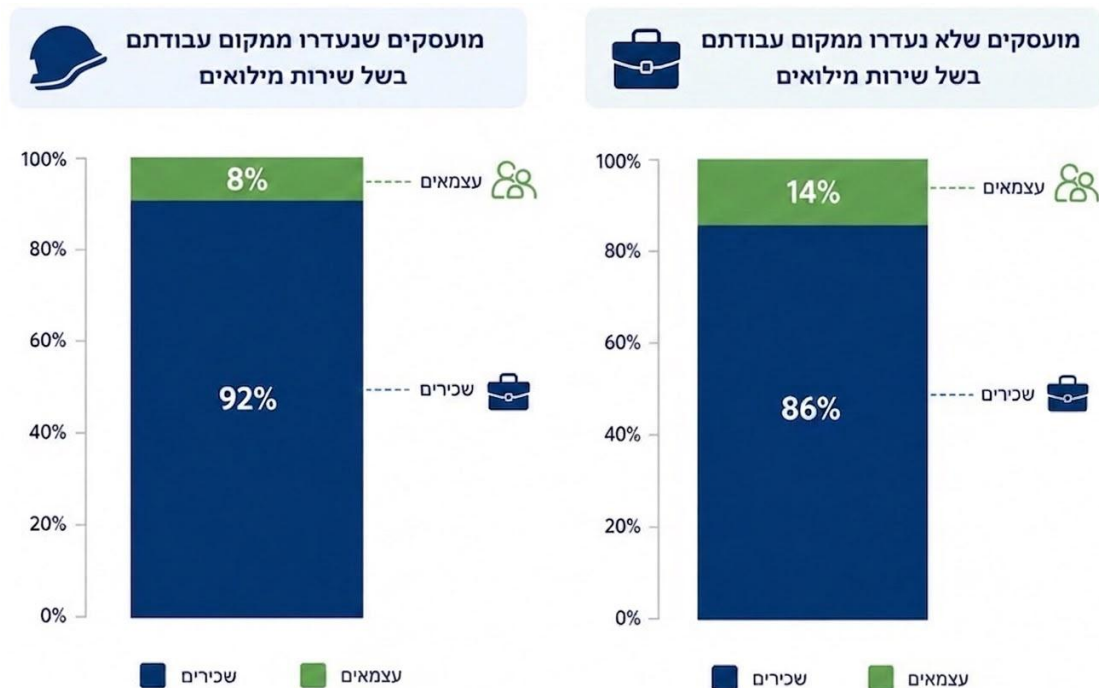
מקור: עיבודי אגף הכלכלן הראשי לנתוני סקר כוח אדם של הלמ"ס.

• רוב הנעדרים הם שכירים, וכ-70% מהם משתייכים

למשקי בית עם ילדים

כ-8% מהנעדרים בשל שירות מילואים הם עובדים עצמאים, זאת בהשוואה לכ-14% בקרב מועסקים שהם גברים יהודים לא חרדים בגילאי 25-44 (תרשים 5). עובדה זו אולי מוסברת ע"י הפגיעה הכלכלית המוגברת בעובדים עצמאים. בשונה מעובדים עצמאים, אשר היעדרותם עקב שירות מילואים עלולה להביא לפגיעה בהכנסות העסק, עובדים שכירים נהנים בדרך כלל מרציפות ביחסי העבודה, ובמקרים רבים כאשר מקום עבודתם המשיך לפעול במהלך תקופת המילואים, עומדת להם האפשרות לשוב לתפקידם עם סיום השירות. עם זאת, גם בקרב שכירים היעדרות ממושכת עשויה להשפיע על היקף העבודה, על אפשרויות הקידום ועל מסלול ההתפתחות התעסוקתית.

תרשים 5: התפלגות המועסקים לפי מעמד בעבודה, גברים יהודים לא חרדים, גילאי 25-44, רבעון שני 2026⁶

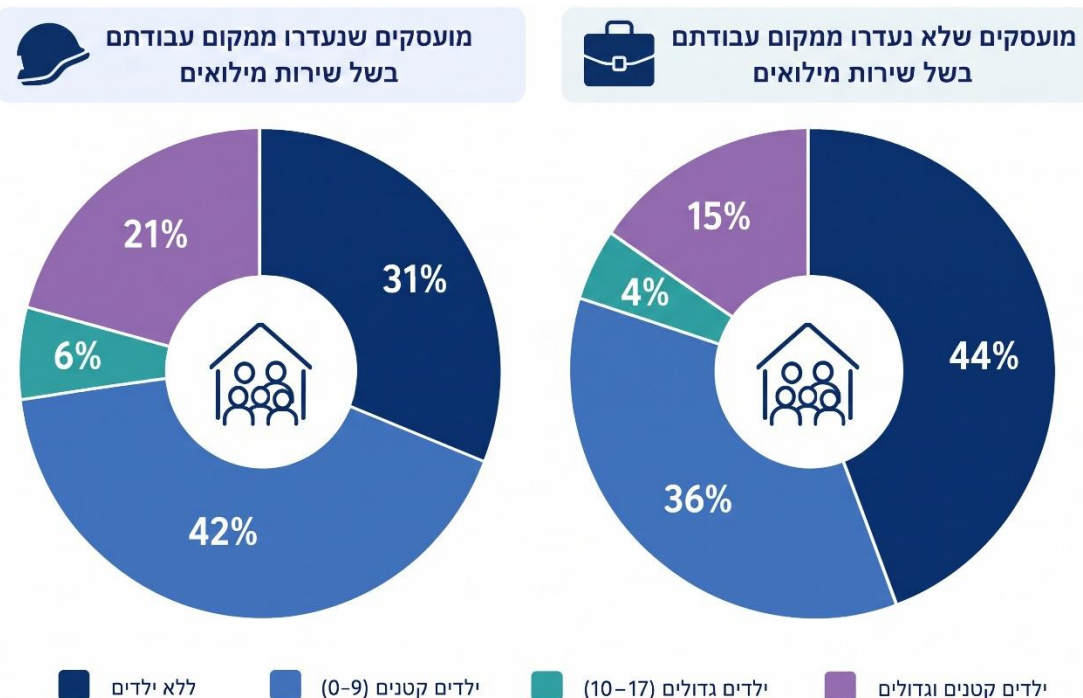

מקור: עיבודי אגף הכלכלן הראשי לנתוני סקר כוח אדם של הלמ"ס.

לצד מאפייני התעסוקה, גם למבנה משק הבית של המועסקים שנעדרו יש חשיבות להבנת ההשלכות הישירות. פילוח לפי מספר וגיל הילדים במשק הבית מעלה כי כ-70% מהנעדרים בשל מילואים משתייכים למשקי בית עם ילדים לעומת כ-56% בקרב המועסקים שלא נעדרו. בתוך כך, כ-63% משתייכים למשקי בית עם ילדים קטנים לעומת כ-51% בקרב המועסקים שלא נעדרו. (תרשים 6). פער זה מדגיש את החשיפה המוגברת של משקי בית עם ילדים בכלל וילדים קטנים בפרט להשלכות של היעדרות בשל שירות מילואים, ולכך השלכות משמעותיות על רווחת משקי הבית וליכולת של בנות (ובני) הזוג של משרתי המילואים להשתתף באופן מלא בשוק העבודה.

⁶ עצמאים כוללים גם אחרים כגון חבר קיבוץ, בן משפחה ללא תשלום וחברים קואופרטיבים בשיעורים קטנים מאוד.

תרשים 6: התפלגות המועסקים שנעדרו ממקום עבודתם בשל שירות מילואים לפי מס' ילדים במשק הבית, גברים יהודים לא חרדים, גילאי 25-44, רבעון שני 2026

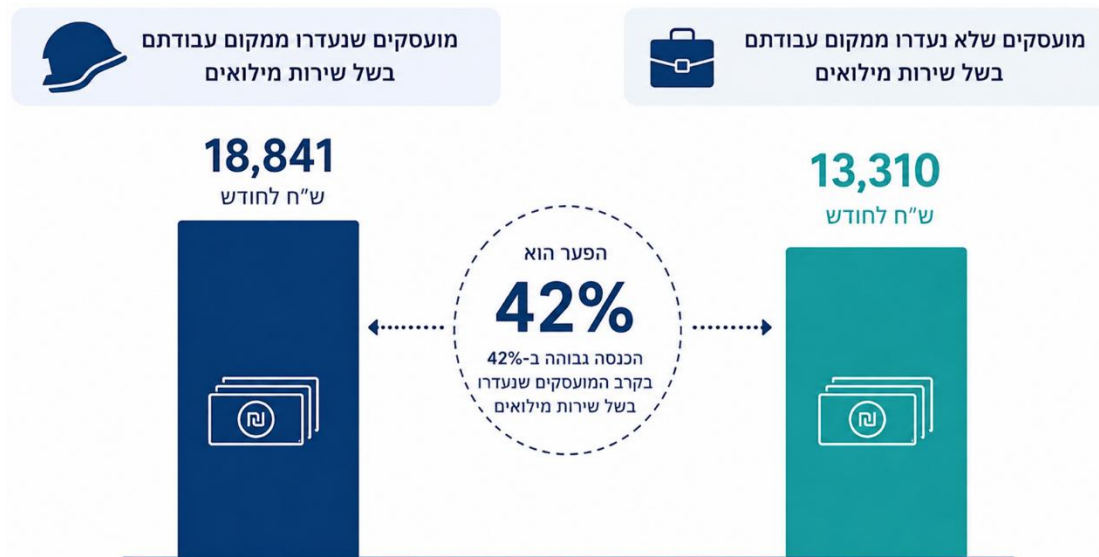
מקור: עיבודי אגף הכלכלן הראשי לנתוני סקר כוח אדם של הלמ"ס.

• נעדרי המילואים מתאפיינים בהכנסה גבוהה יותר

תרשים 7 מציג את ההכנסה החודשית הממוצעת של מועסקים ברבעון השני של שנת 2026, בחלוקה לפי היעדרות ממקום העבודה בשל שירות מילואים. מהתרשים עולה כי ההכנסה החודשית הממוצעת בקרב מועסקים שנעדרו ממקום עבודתם בשל שירות מילואים בשנת 2023⁷ עמדה על כ-18.8 אלש"ח, לעומת כ-13.3 אלש"ח בקרב מועסקים שלא נעדרו – פער של כ-42%, המהווה כ-5,500 ₪ בחודש במוצא. זאת, למרות שיעור הסטודנטים הגבוה יחסית בקרב אוכלוסיית הנעדרים עקב שירות מילואים, כפי שתואר לעיל.

⁷ השימוש בהכנסה של שנת 2023 הינה בשל לא לכלול את המענקים וההטבות שהתקבלו בשכר בעקבות שירות מילואים ממושך.

תרשים 7: הכנסה ממוצעת חודשית בשנת 2023 בקרב מועסקים לפי היעדרות ממקום העבודה, גברים יהודים לא חרדים, גילאי 25-44, רבעון שני 2026

מקור: עיבודי אגף הכלכלן הראשי לנתוני סקר כוח אדם של הלמ"ס.

** הכנסה ממוצעת חודשית בשנת 2023 עבור הנעדרים בשל מילואים ברבעון השני של 2026.

• העלות הכלכלית של שירות המילואים גבוהה

מבאומדנים הקודמים

בתחילת שנת 2024 פרסם אגף הכלכלן הראשי סקירה המציגה אומדן לעלות הכלכלית של שירות צבאי, בסדיר ובמילואים⁸; באומדן המקורי הונח כי נתוני השכר של משרתי המילואים תואם את רמת השכר הממוצעת של כלל הפרטים בקבוצת ההשוואה שאליה הם משתייכים, הנחה זו הובילה להערכת חסר של העלות הכלכלית של שירות המילואים. לפיכך, האומדנים חושבו מחדש על בסיס הנתונים בפועל של משרתי המילואים (כפי שזוהו בסקר כוח אדם) ונתוני ההכנסות של רשות המסים. המתודולוגיה עליה מבוסס האומדן מפורטת בסקירה המקורית.⁹ העלות הכלכלית באומדן זה מחולקת ל-4 רכיבים:

⁸ תמחור האלטרנטיבות להגדלת כוח האדם בצה"ל, 2024, אגף הכלכלן הראשי, משרד האוצר. [קישור](#).
⁹ נתוני ההכנסות בגילאי השירות הסדיר מבוססים על קובץ הנתונים המנהלי המלא. נתוני ההכנסות בגילאי שירות המילואים מבוססים על מדגם קטן יותר, המבוסס על סקר כוח אדם, כיוון שנתונים אלה מאפשרים זיהוי של נעדרים מעבודתם עקב שירות מילואים.

- אובדן תשומות עבודה למשק - רכיב זה משקף את התועלת הכלכלית האלטרנטיבית שהחיל היה מייצר אם לא היה מגויס. חישוב רכיב זה מבוסס על השכר ברוטו¹⁰ ועל שיעור התעסוקה.
- אובדן ותק רלוונטי לשוק העבודה במשך תקופת השירות – הספרות הכלכלית מלמדת כי ותק בשוק העבודה מתואם ובעל השפעה סיבתית על השכר ופריזם העבודה.
- פגיעה בפעילות הכלכלית של בת/ן הזוג – רכיב הרלוונטי להורים לילדים צעירים. החישוב מתייחס לאובדן שעות עבודה של בני הזוג כתוצאה מהשירות הבטחוני ולוקח בחשבון את שיעור התעסוקה והשכר השעתי של בנות ובני הזוג.
- דחיית לימודים אקדמיים – רכיב זה מחושב עבור חיילים סדירים בלבד ומתייחס לתרחיש שבו מועד השחרור מהשירות הביטחוני מוביל לדחייה בשנה של תחילת הלימודים האקדמיים, ועל כן דוחה בשנה את הגידול בשכר העובד הנובע מהלימודים.¹¹

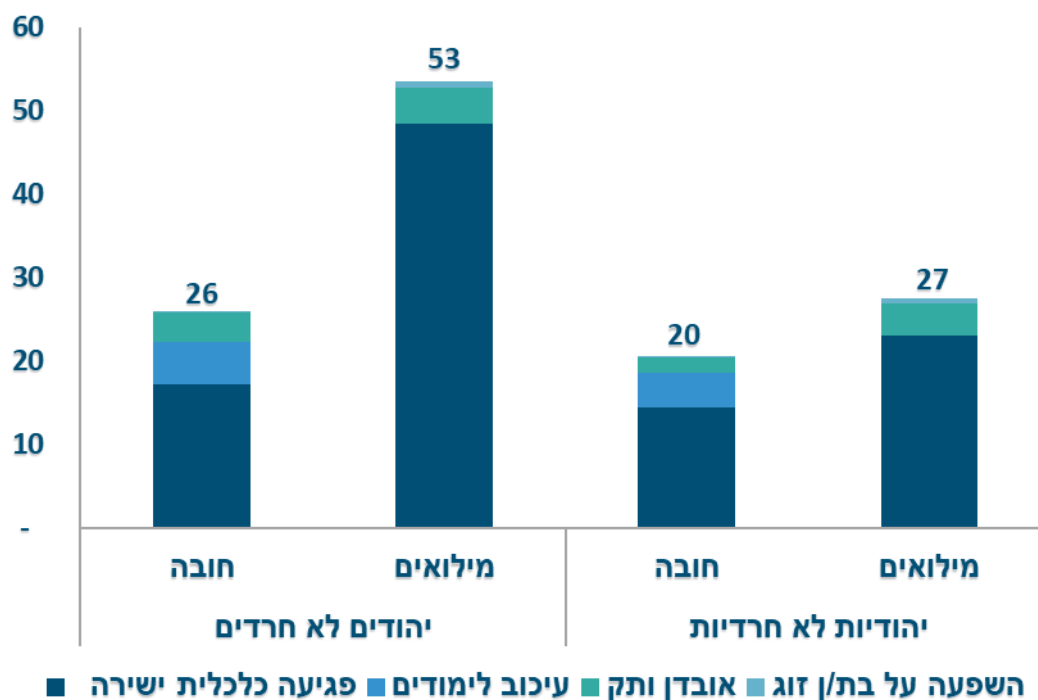
בדומה לאומדן המקורי משנת 2024, גם מאומדן זה עולה כי העלות הכלכלית של שירות מילואים גבוהה ביחס לשירות סדיר (תרשים 8) וכי היא עולה עם גיל המשרת, עם העלייה הממוצעת בהכנסה מעבודה. כמו כן, על רקע הפערים המגדריים בשוק העבודה, העלות הכלכלית של שירות גברים גבוהה ביחס לנשים (תרשים 9). עם זאת, האומדן עבור גברים יהודים לא חרדים בשירות מילואים עלה משמעותית בהשוואה לאומדן המקורי, בעקבות הגידול בנתוני ההכנסה מעבודה. האומדן המעודכן עומד על כ-39 אלף ₪ בחודש בקרב גילאי המילואים הצעירים (22-30) ועל כ-68 אלף ₪ לחודש בקרב גילאי מילואים מבוגרים יותר (31-39), לעומת כ-33 אלף ₪ וכ-54 אלף ₪ בהתאמה באומדן הקודם. עבור נשים יהודיות לא חרדיות, העדכון הוביל לתוצאה הפוכה ולירידה באומדן, כיוון שמהאמדנים המעודכנים עולה שהשכר הממוצע של משרתות מילואים נמוך יחסית לקבוצת הייחוס שלהן. (תרשים 10)

¹⁰ כיוון שהחישוב מתייחס לשכר האלטרנטיבי לשירות צבאי, החישוב עבור גילאי 18-21 אינו כולל את ענף O אשר אליו מיוחסים החיילים בשירות סדיר.

¹¹ להרחבה אודות השפעת התואר האקדמי על ההכנסה ראו עמרייה וגבע (2024), על הפערים המגדריים-מגדריים בפרמיה להשכלה בישראל, פרסומים תקופתיים, אגף הכלכלן הראשי. [מקור](#).

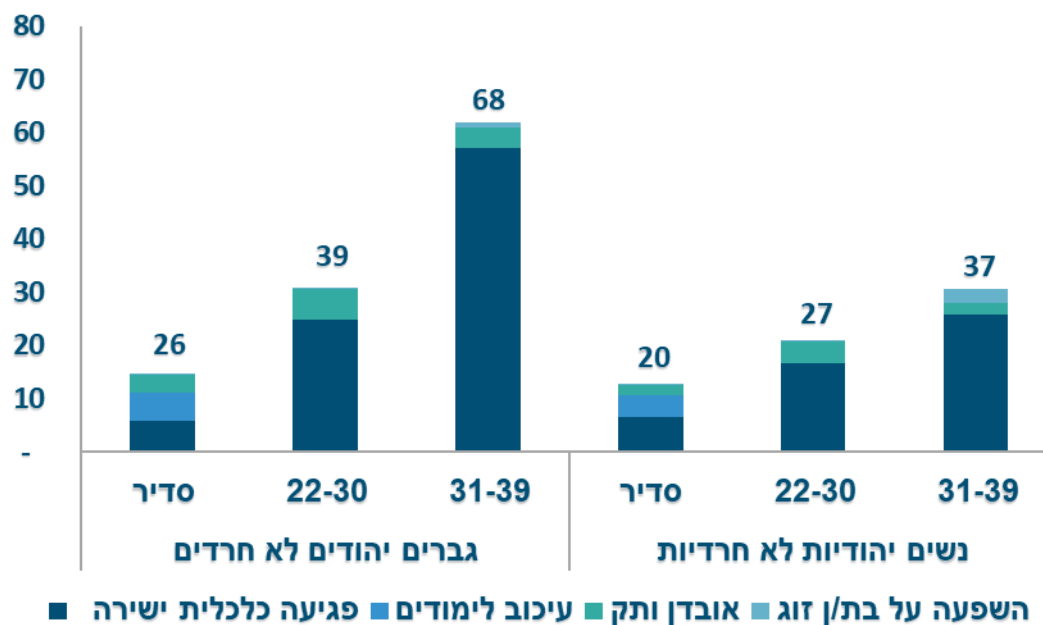
ועל השפעת שירות החובה על עיכוב הכניסה ללימודים אקדמיים וההשלכות הכלכליות הנובעות מכך ראו: Zeira, Joseph. The Israeli Economy: A Story of Success and Costs. Princeton University Press, 2021.

תרשים 8: אומדן לעלות כלכלית לגיוס מילואים לפי סוג שירות ומגדר, אלפי ₪ לחודש

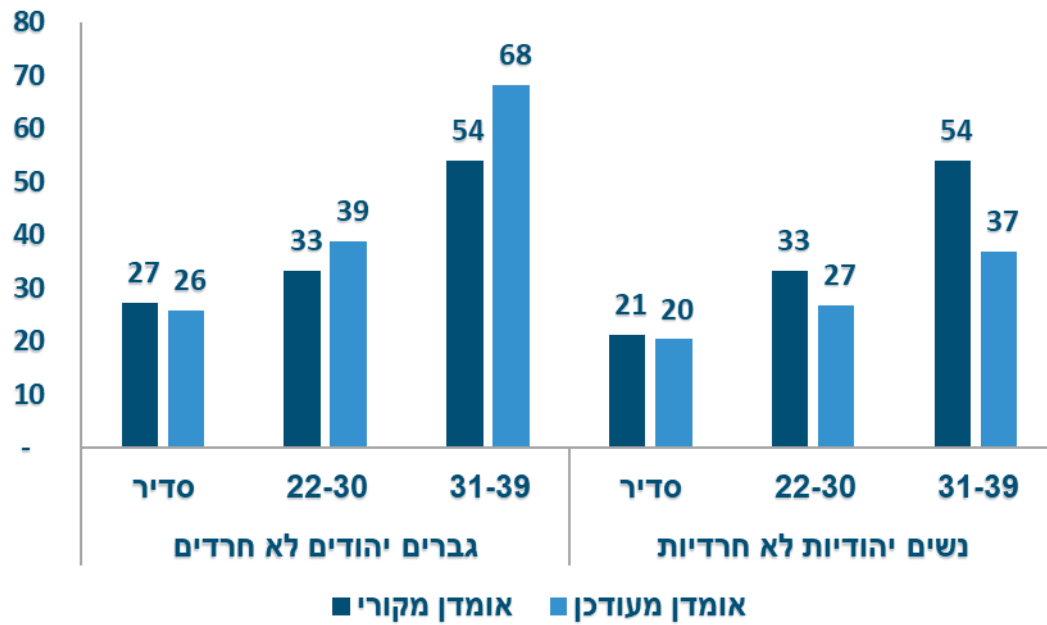
מקור: עיבודי אגף הכלכלן הראשי לנתוני רשות המסים והלמ"ס.

תרשים 9: אומדן לעלות כלכלית לגיוס לפי סוג שירות, קבוצת גיל ומגדר, אלפי ₪ לחודש

מקור: עיבודי אגף הכלכלן הראשי לנתוני רשות המסים והלמ"ס.

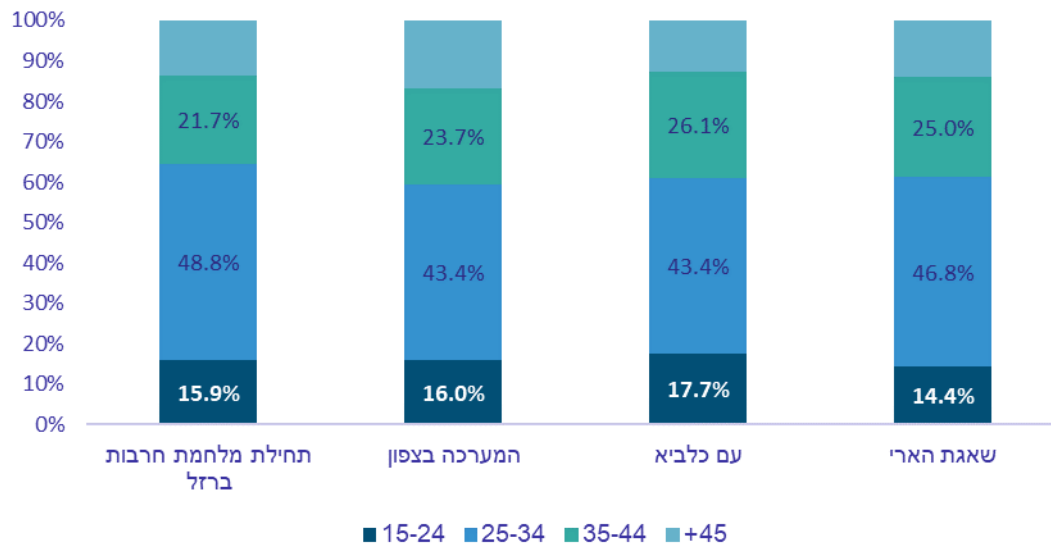
תרשים 10: השוואת אומדנים לעלות כלכלית לגיוס לפי סוג שירות, קבוצת גיל ומגדר, אלפי ש"ח לחודש

מקור: עיבודי אגף הכלכלן הראשי לנתוני רשות המסים והלמ"ס.

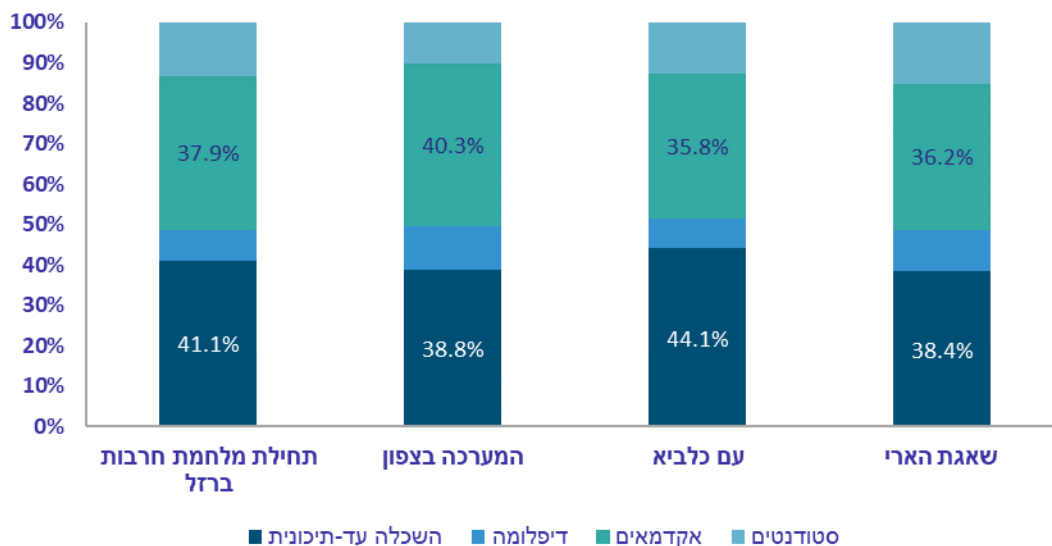
נספחים

נספח 1: התפלגות המועסקים שנעדרו ממקום עבודתם בשל שירות מילואים לפי קבוצת גיל

מקור: עיבודי אגף הכלכלן הראשי לנתוני סקר כוח אדם של הלמ"ס.

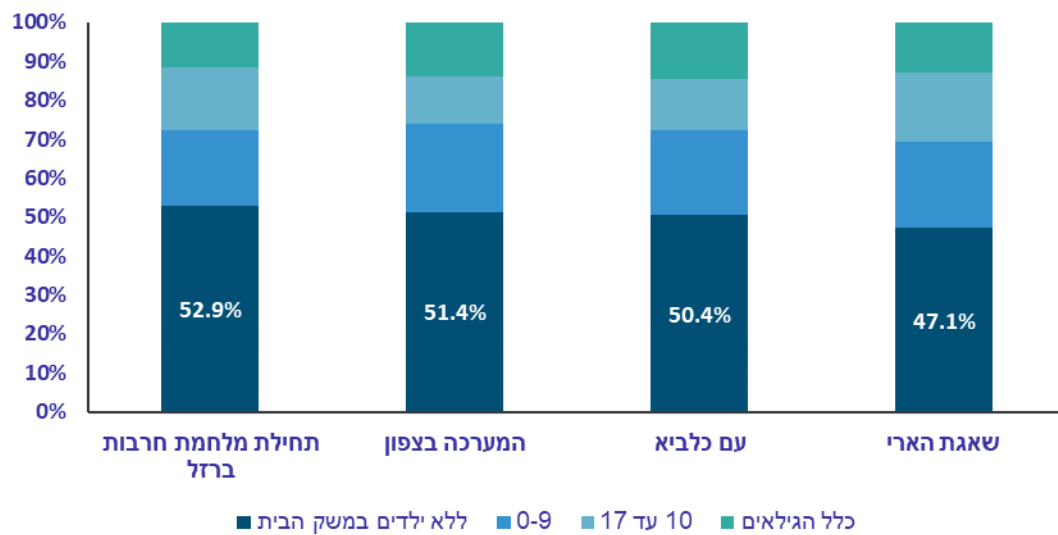
נספח 2: התפלגות המועסקים שנעדרו ממקום עבודתם בשל שירות מילואים לפי רמת השכלה

מקור: עיבודי אגף הכלכלן הראשי לנתוני סקר כוח אדם של הלמ"ס.

נספח 3: התפלגות המועסקים שנעדרו ממקום עבודתם בשל שירות מילואים לפי מס' ילדים במשק

הבית

מקור: עיבודי אגף הכלכלן הראשי לנתוני סקר כוח אדם של הלמ"ס.

משרד האוצר
Ministry of Finance

**אגף
הכלכלן הראשי**

